

جاک خالی املا فارسی

محمد جواد فلاحي

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی و معاون اجرایی دبیرستان شبانه‌روزی شهدای سیدان

چکیده

۲. ارزشیابی نظام تربیت رسمی و عمومی در مراحل مختلف در جهت بهبود و توسعه عملکرد نظام؛...» عنوان مقاله با آنچه در این صفحه (ص ۲۸۵ مبانی نظری سند تحول بنیادین) آمده است قدری دور از هم می‌نماید اما و هزار اما، که چندان بی‌ارتباط با هم نیستند. رسالت و کارکرد و وظایف نظام تربیت رسمی و عمومی هر آنچه هست (هرچند در تدوین آن کوششی مضاعف شده است و لایق تحسین است)، آن‌گونه که ما در این مقال قصد بیان وصف‌الحال داریم، پاسخگو نیست.

متن

حدود هشت سال در سمت دبیر ادبیات در دوره دوم متوسطه (دبیرستان) مشغول تدریس بوده‌ام. اندکی کمتر از این زمان در نهضت سوادآموزی تعدادی انگشت‌شمار را خواندن و نوشتن آموخته‌ام. در سه سال اخیر در سمت معاونت اجرایی، خدمت کرده‌ام. اکنون که در پست اخیر خدمت می‌کنم می‌بینم وقتی دانش‌آموز می‌خواهد اصل مدرک دیپلم یا پیش‌دانشگاهی خود را بگیرد، لازم است تعهد بدهد که در قبال کپی کارت پایان خدمت و یا نامه‌ای که از دانشگاه آورده اصل مدرک را گرفته است. متن تعهدنامه‌ای که این ارباب رجوع می‌نویسد، غلط‌های املائی زیادی دارد. از نوشتن متن تعهدنامه عاجز است و باید آن را برایش تقریر کرد تا مغلوط و بد خط بنویسد. تصور کنید این ارباب رجوع، دانشجوی دوره‌ای بالاتر از متوسطه دوره دوم است. ممکن است شاغل در سازمانی باشد با همین مدرک دیپلم و یا پیش‌دانشگاهی‌اش. تعهدنامه‌هایی که از این بندگان خدا گرفته‌ام، در دفتر بایگانی در آموزشگاه محفوظ و مضبوط است؛ سرشار از غلط‌های املائی ریز و درشت. چرا؟ چه کرده‌ایم که خروجی ما از این دوره تا این حد بی‌سواد و عاجز از نوشتن یک متن چند خطی است؟

عادت کرده‌ایم، مشکل غلط‌نویسی و کم‌کاری و نادانی و ضعف دانش‌آموزان در هر دوره تحصیلی را به گردن دوره پایین‌تر بیندازیم. این عادت را بارها و بارها دیده و شنیده‌ام.

ادامه مطلب در وبگاه مجله

تجارب راقم در طول سال‌های خدمت در اداره آموزش و پرورش و اداره نهضت سوادآموزی، انس و علاقه به پاسداشت زبان مادری، بیانگر نکته‌ای است و آن، اینکه خروجی متوسطه دوم، چه آنان که شاغل‌اند، چه آنان که قادر شده‌اند ادامه تحصیل دهند، از نوشتن یک متن کوتاه و بی‌غلط، عاجزند. اهمیت و ارج زبان رسمی کشورمان و تلاش در جهت درست‌خوانی و درست‌نویسی آن، راقم را بر آن داشته است که به مؤلفان کتب درسی در دوره متوسطه دوم توصیه‌ای کند. آنچه در دوره مذکور جای خالی‌اش احساس می‌شود، درس املا فارسی است؛ درسی مستقل، مانند سایر دروس. نگارنده به استناد مبانی نظری سند تحول بنیادین و مقالات متعدد، می‌کوشد توصیه کند که جای خالی این درس در دوره دوم متوسطه پر شود؛ آن‌گونه که شایستگی آن را دارد.

کلیدواژه‌ها: سند تحول بنیادین، املا فارسی، زبان فارسی، متوسطه دوم

مقدمه

با مطالعه و مرور مبانی نظری سند تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی جمهوری اسلامی، که در آذرماه ۱۳۹۰ به صورت کتابی درآمده است، هر چه گشتم تا در فصول مختلف این کتاب، جایی بیابم که بشود به استناد آن ارتباط مقاله خود را نشان دهم نشد اما جوینده، یابنده است.

صفحه ۲۸۵ این کتاب با عنوان «پاسخ‌گویی» آمده است: «یکی از اشکال روابط بیرونی تربیت رسمی و عمومی پاسخ‌گویی است که در جهت اصلاح، بهبود و هماهنگی فرایندهای آن با هویت کلی جامعه صورت می‌گیرد. نقش‌آفرینی تربیت رسمی و عمومی در راستای زمینه‌سازی نظام‌مند و قانون‌مند به منظور کسب آمادگی متریبان برای تحقق حیات طیبه لازم است مورد پایش قرار گیرد. از این رو، نهاد تربیت رسمی و عمومی در تمامی سطوح و اجزا باید این موارد را راهنمای عمل خود قرار دهند:

۱. پاسخ‌گویی نظام تربیت رسمی و عمومی و عناصر آن نسبت به انجام رسالت، کارکردها و وظایف خود؛